

UITSPRAAK REGIONALE KLACHTENCOMMISSIE MIDDEN - NEDERLAND
1 september 2022 (mondelinge uitspraak 29 augustus 2022)

Zitting: 29 augustus 2022 te Amersfoort
De commissie bevindt zich in de Brink op het terrein van ....
De mondelinge behandeling vindt via beeld -en geluidsverbinding plaats.

Klachtnummer: KC 2022 – 063

---

1. De klacht

De klachtmelding vermeldt de volgende klachten:

1. Klaagster is het niet eens met de gedwongen opname. Zij voelt zich geestelijk heel goed. De bezigheden die zij doet bewijzen dat zij geestelijk niet ziek is.
2. Klaagster is het niet eens met de verplichte medicatie.

2. De procedure

2.1. Bevoegdheid en ontvankelijkheid

De klachtencommissie (in het vervolg: de commissie) verklaart de klacht ontvankelijk als een klacht in de zin van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz).

2.2. Het verloop van de procedure

- Op 23 augustus 2022 heeft de commissie de klacht van klaagster ontvangen. Klaagster heeft de commissie toestemming gegeven voor het inzien van het dossier.
- Op 24 augustus 2022 zijn aangeklaagde en de overige betrokkenen, zoals bedoeld in artikel 5 van het klachtenreglement, van de klacht van klaagster in kennis gesteld.
- Klaagster heeft een schorsingsverzoek ingediend, zie punt 2.3.
- Op 24 augustus 2022 zijn de schriftelijke uitnodigingen verzonden voor de hoorzitting op 29 augustus 2022.
- De commissie heeft aangeklaagde verzocht een schriftelijke reactie op de klacht in te dienen. De commissie heeft geen schriftelijke reactie ontvangen.
- Op 29 augustus 2022 heeft de commissie een exemplaar van de Zandloper SFXKERK Amersfoort van klaagster ontvangen.
- De hoorzitting heeft op 29 augustus 2022 plaatsgevonden. Dezelfde dag is de beslissing, zie punt 7, aan klaagster, aangeklaagde en de pvp medegedeeld (telefonisch).
-

Alle betrokkenen zijn van de ingebrachte stukken in kennis gesteld.

2.3. Schorsingsverzoek

Klaagster heeft bij haar klachtmelding tevens een schorsingsverzoek ingediend ten aanzien van het verrichten van medische controles, zoals bedoeld onder punt 1, zie hierboven.

De psychiater heeft de ambtelijk secretaris telefonisch meegedeeld dat er geen medisch zwaarwegende redenen zijn om de verplichte zorg in de vorm van het toedienen van medicatie niet op te schorten tot het moment van zitting, waarop de voorzitter het schorsingsverzoek heeft toegewezen.

De beslissing van de voorzitter is aan alle betrokkenen meegedeeld.

3. De feiten – voor zover van belang

Klaagster is geboren op ... en is bekend met de diagnose schizofrenie, paranoïde type 'late onset'. Zij heeft een psychiatrische voorgeschiedenis en is eerder opgenomen geweest. Klaagster is in augustus 2021 in beeld gekomen bij de huisarts, omdat zij overlast veroorzaakt in de buurt. Zij meent dat haar zoon wordt vastgehouden door haar buurvrouw en dat hij daar mishandeld wordt.

Op 2 augustus 2022 heeft de rechtbank Midden-Nederland, locatie Utrecht, een zorgmachtiging verleend tot en met 2 september 2022, waarbij onder meer en relevant in het kader van de klachtmelding het opnemen in een accommodatie en het toedienen van medicatie zijn toegewezen.

De zorgverantwoordelijke heeft klaagster op 18 augustus 2022 en 23 augustus 2022 onderzocht en op 18 augustus 2022 en 23 augustus 2022 is de voorgenomen beslissing met haar besproken.

Op 18 augustus 2022 en 23 augustus 2022 wordt aan klaagster de informatie over het verlenen van verplichte zorg door de geneesheer-directeur overhandigd.

Op 18 augustus 2022 en 23 augustus 2022 worden de beslissingsbrieven aan klaagster overhandigd tot het verlenen van verplichte zorg ter uitvoering van de zorgmachtiging.

De zorgverantwoordelijke stelt in de brieven van 18 augustus 2022 en 23 augustus 2022 dat de volgende verplichte zorg zal worden gegeven: opname in de accommodatie en het toedienen van medicatie, vanwege ernstig nadeel ontstaan uit een psychische diagnose.

4. Toelichting van klaagster

Klaagster heeft ter zitting een toelichting op haar klacht gegeven; deze wordt hieronder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hoe het met klaagster gaat antwoordt zij dat zij drie weken in het ziekenhuis Meander op de IC heeft gelegen en dat zij sinds tien dagen in de kliniek is opgenomen. Klaagster is na haar opname in het ... ziekenhuis een week thuis geweest, waarna iemand bij haar thuis kwam en haar binnen een half uur naar de kliniek heeft gebracht. Klaagster zegt dat ze hier niet hoort. Zij heeft tijd nodig om te herstellen en is aan de beterende hand. Klaagster vertelt dat zij in het ziekenhuis opgenomen is geweest vanwege een probleem met het opnemen van voedsel. Zij was in de badkamer in elkaar gezakt en is door de politie naar het ziekenhuis gebracht. Klaagster nam vocht, maar had geen urine. Haar schildklier werkte niet, maar dat is met medicatie nu wel het geval. Deze medicatie blijft zij gebruiken en hiertegen heeft zij zich nooit

verzet. Klaagster vertelt dat zij thuis altijd de deur open heeft gedaan voor ambulante zorg. Zij kon niet goed lopen, maar zij deed altijd open en liet hulpverleners binnen.

Gevraagd hiernaar antwoordt klaagster dat haar klacht ziet op de opname en de medicatie. Zij vertelt dat zij goed maatschappelijk betrokken is, dat zij adviezen geeft bij verbouwingen en zelf haar tuin onderhoudt. Ook kookt, eet en zorgt zij voor haarzelf. Klaagster is hoogopgeleid en overziet haar leven, zij levert een zinvolle bijdrage aan de samenleving, zoals een bijdrage middels een ingezonden opiniestuk in De Zandloper, waar zij de commissie een kopie van heeft gestuurd. Klaagster is fysiek actief en loopt twee keer week 20 km en zij zwemt regelmatig. Zij vertelt dat zij haar best doet en dat dit genoeg zegt. Zij heeft een dagbesteding en is psychisch in orde.

Gevraagd hiernaar antwoordt klaagster dat er de laatste jaren geen politie bij haar is geweest. Zij is ervan overtuigd dat haar zoon zich bij haar buurvrouw bevindt. Meerdere mensen hebben haar zoon daar gezien, er is volgens haar geen sprake van een waan.

Gevraagd of klaagster alles heeft kunnen zeggen wat zij heeft willen zeggen en of er goed naar haar is geluisterd, antwoordt zij nogmaals dat zij altijd goed voor zichzelf heeft gezorgd en dat zij altijd de huisarts op tijd inschakelt. De deur staat ook altijd open voor architecten en bouwkundigen. Klaagster vertelt dat zij dus 20 kilometer kan wandelen en dat zij regelmatig zwemt en iemand met een psychisch probleem dit niet volhoudt.

Gevraagd of de pvp nog iets wil toevoegen antwoordt zij dat in de beslissingsbrief het ernstig nadeel niet is uitgewerkt. Klaagster zegt niet psychisch ziek te zijn en stelt dat de klachten die zij heeft hiermee ook geen verband hebben.

5. Weerwoord van aangeklaagde op de klacht

Ter zitting heeft aangeklaagde verweer gevoerd; dit wordt hier onder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hiernaar antwoordt mw. B. dat zij een zorgmachtiging heeft aangevraagd voor een opname, omdat klaagster zowel de GGD als het Fact niet binnen wilde laten. Er was al zorg over de schildklier, maar het lukte de huisarts niet om klaagster naar het ziekenhuis te krijgen. Er was sprake van een ernstige situatie en klaagster is met een lopende machtiging voor haar somatische klachten uiteindelijk in het ziekenhuis opgenomen. Na haar terugkomst thuis liet zij na een week de thuiszorg niet meer binnen. Zij wilde ook niet in gesprek met een psychiater. Er was geen zicht op de inname van haar medicatie voor haar schildklier.

Gevraagd hiernaar antwoordt mw. N. dat klaagster veel angst heeft over haar zoon en de toestand waarin hij zich volgens haar bevindt. Zij denkt dat hij seksueel wordt misbruikt door haar burens. Dit speelde in 2014 ook. Er is naar haar oordeel sprake van een waan, een psychotische klacht waar klaagster zoveel last van heeft.

Gevraagd hiernaar antwoordt mw. N. dat zij niet acht dat de schildklier en de psychose elkaar kunnen beïnvloeden.

Gevraagd hiernaar antwoordt mw. N. dat zij op zijn minst gedurende twee weken wil starten met antipsychotica en een internistencontrole over circa twee weken wil laten uitvoeren.

6. Overwegingen van de Klachtencommissie

Gelet op de ingebrachte stukken en de informatie van wat ter zitting is besproken komt de commissie tot de volgende overwegingen.

De commissie heeft bij de klacht de rechtmatigheid van de verplichte zorg ter uitvoering van de door de rechtbank op 2 augustus 2022 afgegeven zorgmachtiging en de daarbij vastgestelde vormen van verplichte zorg te beoordelen.

Artikel 8:9 Wvvggz bepaalt dat de zorgverantwoordelijke ter uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg niet neemt, dan nadat hij:

- a. zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene,
- b. met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd, en
- c. voor zover hij geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer- directeur.

Allereerst en meer in het algemeen overweegt de commissie dat verplichte zorg bij psychiatrische patiënten een ernstige inbreuk is op hun persoonlijke levenssfeer en/of lichamelijke integriteit. Deze inbreuk dient dan ook met de nodige waarborgen omkleed te zijn. Daarom worden er op zowel juridisch als medisch gebied eisen gesteld aan het mogen toepassen van verplichte zorg. Op juridisch gebied moet verplichte zorg voldoen aan de gronden van de Wvvggz en aan vormvoorschriften als vastlegging van het zorgplan en het uitreiken van een voldoende gemotiveerde schriftelijke kennisgeving van de verplichte zorg.

Wat betreft deze *formele* aspecten van de verplichte zorg en de beslissingsbrieven van 18 augustus 2022 en 23 augustus 2022 stelt de commissie vast dat deze voldoen aan de wettelijke vereisten die hiervoor zijn gesteld.

De zorgverantwoordelijke heeft zich op 18 augustus 2022 en 23 augustus 2022 op de hoogte gesteld van de gezondheidstoestand van klaagster en haar onderzocht. Zij heeft op 18 augustus 2022 en 23 augustus 2022 overleg met klaagster gehad over de voorgenomen beslissingen. De beslissingen zijn op 18 augustus 2022 en 23 augustus 2022 op schrift gesteld en voorzien van een schriftelijke motivering. De geneesheer-directeur heeft klaagster een afschrift van de beslissingen gegeven en haar op 18 augustus 2022 en 23 augustus 2022 schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.

Verplichte zorg is een ultimum remedium. Als verplichte zorg noodzakelijk is, moet gekozen worden voor de minst ingrijpende vorm en zo kort mogelijk. Verplichte zorg moet voldoen aan de uitgangspunten van subsidiariteit, proportionaliteit, doelmatigheid en zorgvuldigheid.

De commissie overweegt dat uit de beslissingsbrieven van 18 augustus 2022 en 23 augustus 2022 blijkt dat klaagster bij aangeklaagde bekend is met een psychische stoornis.

Klaagster heeft hier tegenovergesteld dat bij haar geen sprake is van een psychische stoornis, althans dat zij niet ziek is. De commissie heeft daarom allereerst na te gaan of er sprake is van een psychische stoornis zoals bedoeld in de Wvvggz.

De commissie stelt vast dat de rechtbank op 2 augustus 2022 een zorgmachtiging heeft verleend en dat de rechtbank in haar beschikking kennelijk tot de overtuiging is gekomen dat er bij klaagster sprake is van een geestelijke stoornis in de zin van de Wvvgz.

Verder stelt de commissie vast dat klaagster bij de beoordeling door de rechtbank van het verzoek tot het verlenen van een zorgmachtiging niet om een second opinion heeft verzocht.

De commissie ziet, gelet op het bovenstaande en op de presentatie van klaagster ter zitting geen redenen om aan de beoordeling ter zake te twijfelen en is daarom van oordeel dat voldoende aannemelijk is dat er bij klaagster sprake is van een geestelijke stoornis zoals bedoeld in art. 3:1 jo. art.7:1 Wvvgz.

De commissie acht door aangeklaagde voldoende aannemelijk gemaakt dat zonder de gedwongen opname en het toedienen van verplichte medicatie een zodanig psychotisch toestandsbeeld in stand blijft dat er zich bij klaagster ernstig nadeel voordoet in de zin van art. 1.1. lid 2 onder a. Wvvgz.

De commissie acht met name aannemelijk dat het gedrag van klaagster, voortvloeiend uit haar psychotisch toestandsbeeld, zodanig ernstig is dat dit zonder de verplichte zorg leidt tot ernstig nadeel. Er is sprake van een waan omtrent haar zoon waaruit gevaarlijk gedrag voorkomt zoals het weigeren van somatische zorg en het lastig vallen van buurvrouwen. Zij zorgt voor overlast in de buurt en maakt valse beschuldigingen. Bovendien is er sprake van een dreigende verstoring van het openbaar bestuur door het betrekken van de burgemeester in haar wanen. Klaagster heeft geen ziektebesef en -inzicht.

De commissie toetst de voorgestelde verplichte zorg tevens aan de vereisten van doelmatigheid (heeft de behandeling zin), proportionaliteit (staat het belang van behandelen in verhouding tot de dwang) en subsidiariteit (zijn er alternatieven).

Op grond van het bovenstaande is de commissie van oordeel dat de voorgestelde verplichte zorg doelmatig en proportioneel is.

Gelet op het bovenstaande is tevens aan het vereiste van subsidiariteit voldaan.

De commissie komt tot de conclusie dat de beslissing van aangeklaagde tot verplichte zorg in de vorm van de gedwongen opname en het toedienen van verplichte medicatie voldoet aan de criteria van doelmatigheid, proportionaliteit, subsidiariteit en zorgvuldigheid en dat daarom aan het gestelde criterium in artikel 8:9 onder a. Wvvgz is voldaan.

De commissie verklaart de klacht voor wat betreft de vormen van verplichte zorg (de gedwongen opname en het toedienen van verplichte medicatie) op grond van artikel 8:9 Wvvgz **ongegrond**.

7. Beslissing

De commissie verklaart:

Klachtonderdeel 1. (de gedwongen opname): **Ongegrond**

Klachtonderdeel 2. (de verplichte medicatie): **Ongegrond**

Deze beslissing is genomen door:

Mw. mr. drs. A.M.M. van Breugel, voorzitter,
Dhr. drs. R.J.P. Hazewinkel, psychiater,
Mw. M.P. Bom - Bos, lid op voordracht van de Centrale Cliëntenraad.

In aanwezigheid van mw. mr. A.L. Duimel, ambtelijk secretaris (maakt geen deel uit van de commissie)

Ondertekening

Beroepsmogelijkheden

De commissie wijst klaagster en de zorgaanbieder op de mogelijkheid dat zij op grond van artikel 10:7 Wvrgz binnen zes weken na het bekend maken van deze uitspraak de rechter om een beslissing over de klacht kunnen verzoeken. Dit kunnen zij doen door zelf rechtstreeks een verzoekschrift in te dienen.

Zij kunnen hierbij een verzoek tot schadevergoeding (doen) indienen.